

Průběžná evaluace implementace Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání

Ministerstvo školství, mládeže a
tělovýchovy

Závěrečná zpráva – Manažerské shrnutí

Červen 2023

Spolufinancováno
Evropskou unií

Seznam zkratek

Zkratka	Vysvětlení
CŽV	Celoživotní vzdělávání
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FS	Fokusní skupina
FVU	Fakulta vzdělávající učitele
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
HP	Horizontální principy
ICT	Informační a komunikační technologie (z angl. <i>Information and Communication Technologies</i>)
IP	Investiční priorita
IPs	Individuální projekty systémové
Kč	Koruna česká
KK	Klíčové kompetence
KPSVL	Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
MRR	Méně rozvinutý region
MS2014+	Monitorovací systém evropských strukturálních a investičních fondů pro programové období 2014–2020 Monitorovací systém
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO	Nestátní nezisková organizace
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky
OP	Operační program
OP JAK	Operační program Jan Amos Komenský
OP VaVpl	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
PedF	Pedagogická fakulta
PO	Prioritní osa
PZ	Průběžná zpráva
RVP	Rámcový vzdělávací program
ŘO	Řídicí orgán

Zkratka	Vysvětlení
SC	Specifický cíl
SP	Specifické potřeby
SŠ	Střední škola
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
SVP	Specifické vzdělávací potřeby
ŠD	Školní družina
ŠK	Školní klub
ŠVP	Školní vzdělávací program
ŠVU	Školy vzdělávající učitele
TP	Technická pomoc
VaV	Výzkum a vývoj
VaVal	Výzkum, vývoj a inovace
VOŠ	Vyšší odborná škola
VRR	Více rozvinutý region
VŠ	Vysoká škola
VŠVU	Vysoké školy vzdělávající učitele
ZŠ	Základní škola

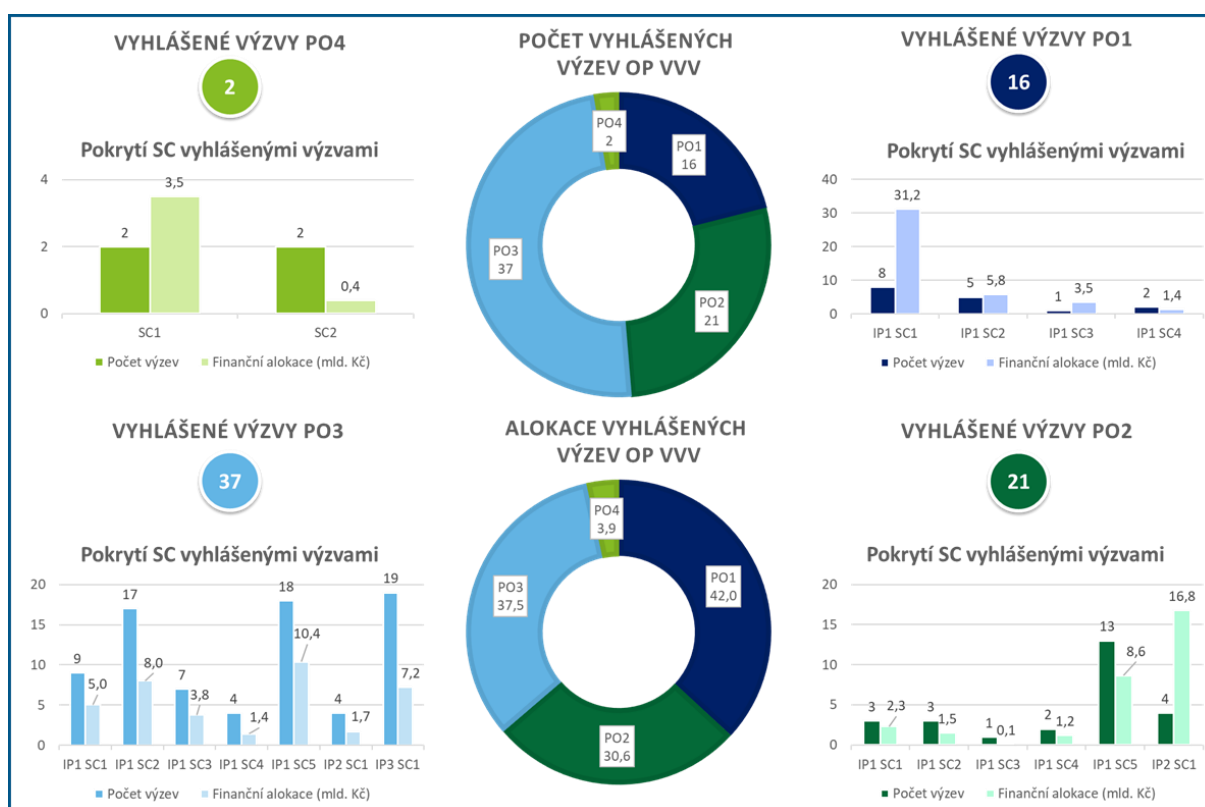

Manažerské shrnutí

Tato zpráva představuje Závěrečnou zprávu Projektu Průběžná evaluace implementace OP VVV.

V rámci OP VVV bylo vyhlášeno a zároveň i ukončeno celkem 76 výzev. Zacílení vyhlášených výzev napříč prioritními osami pokrývá všechny SC OP VVV. Nejvíce výzev bylo vyhlášeno v PO3 (celkem 37), následováno PO2 (celkem 21), PO1 (celkem 16) a PO4 (celkem 2).

Z hlediska alokace finančních prostředků bylo v PO1 alokováno jednoznačně nejvíce prostředků v rámci výzev zaměřených na IP1 SC1 (Zvýšení mezinárodní kvality výzkumu a jeho výsledků) s celkovou alokací více než 31 miliard Kč. V rámci PO2 bylo nejvíce finančních prostředků alokováno na výzvy podporující IP2 SC1 (Zkvalitnění vzdělávací infrastruktury na vysokých školách za účelem zajištění vysoké kvality výuky, zlepšení přístupu znevýhodněných skupin a zvýšení otevřenosti vysokých škol), kde bylo alokováno téměř 17 miliard Kč. V PO3 bylo nejvíce finančních prostředků alokováno na výzvy v rámci IP1 SC5 (Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy včetně posílení jejich relevance pro trh práce) s celkovou alokací více než 10 miliard Kč.

K 31. 12. 2022 bylo zazávkováno celkem 99 032 mil. Kč, což představuje 119,43 % celkové alokace programu. Podíl proplacených prostředků k celkové alokaci OP VVV pak činí 112,65 % této alokace. Nejvyšší míru finančního pokroku vykazuje PO2 ERDF, a to díky nejvyššímu podílu alokace výzev k alokaci OP VVV (téměř 160 %). Současně PO2 ERDF vykazuje k 31. 12. 2022 nejvyšší podíl objemu zazávkovaných prostředků k alokaci PO ve výši více než 130 % a také nejvyšší podíl proplacených prostředků k alokaci OP VVV ve výši téměř 130 %.

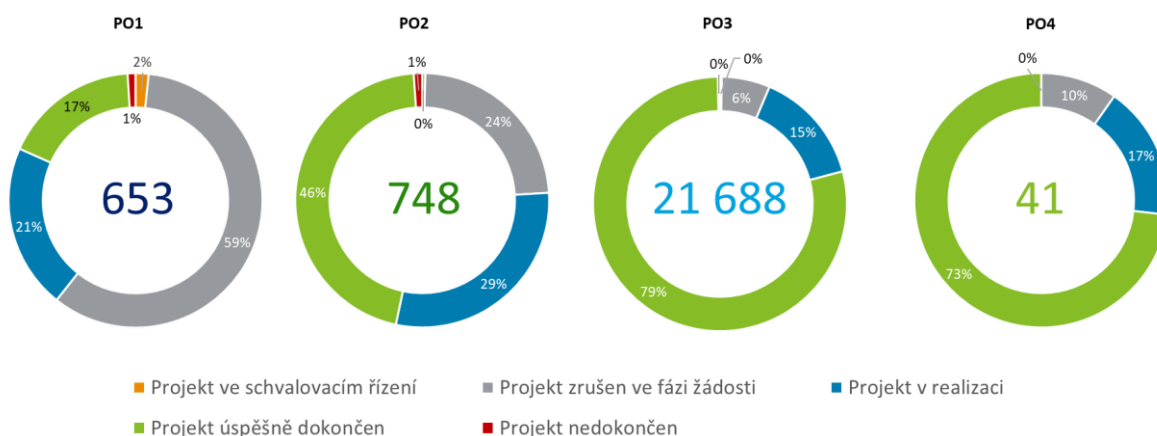

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Prioritní osa	Fond	Podíl alokace výzev k Alokaci OP VVV	Podíl objemu závazkovaných prostředků k Alokaci OP VVV	Podíl objemu proplacených prostředků k Alokaci OP VVV
PO1	ERDF	130,13 %	116,83 %	111,05 %
PO2	ERDF	158,61 %	133,92 %	129,86 %
	ESF	143,90 %	110,24 %	105,97 %
PO3	ESF	133,53 %	119,25 %	110,99 %
PO4	ERDF	130,38 %	122,45 %	99,31 %
Celkem	ERDF	137,31 %	121,48 %	115,05 %
	ESF	136,23 %	116,90 %	109,68 %
	ERDF+ESF	136,83 %	119,43 %	112,65 %

K 30. 4. 2023 existuje 17 593 projektů, které byly úspěšně ukončeny. Nejvíce projektů bylo ukončeno v PO3 (17 108), dále v PO2 (341), v PO1 (114) a třicet ukončených projektů v PO4.¹

Z průběžných zpráv a dalších zpracovaných evaluací vyplývá, že projekty OP VVV byly realizátory i cílovými skupinami hodnoceny pozitivně a jako přínosné, i přesto že existuje prostor pro zlepšení a pro další intervence v prostředí. Velmi pozitivně byly hodnoceny především šablonové výzvy¹, tj. výzvy se zjednodušeným vykazováním určené především pro mateřské, základní, střední a vyšší odborné školy a částečně také pro základní umělecké školy, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská výchovná a ubytovací zařízení – domovy mládeže a internáty. V rámci těchto výzev byla alokována téměř polovina finančních prostředků PO3 (cca 15 mld. Kč) a bylo realizováno více než 17 tisíc projektů. Do alespoň jedné šablonové výzvy bylo zapojeno více než 8 100 škol a školských zařízení, což znamená, že bylo podpořeno 86,5 % všech škol a školských zařízení v ČR. Zároveň z provedených šetření vyplývá, že cca 99 % podpořených škol a školských zařízení považovalo šablonové projekty za přínosné a jedná se tak o formu podpory, kterou by bylo vhodné realizovat i v budoucnu.

¹ "Projekty ve schvalovacím řízení" jsou projekty v zásobníku. S jejich podporou se s ohledem na finance a fázi implementace projektu nepočítá.

Na základě hodnocení lze konstatovat, že OP VVV přispěl prostřednictvím intervencí do VaV k naplňování všech specifických cílů PO1 (i PO2 SC5) OP VVV a jejich očekávaných výsledků. Následující schéma zobrazuje klíčové výsledky intervencí PO1 OP VVV:

Klíčové výsledky intervencí PO1 OP VVV

	Kvalitní výzkumná infrastruktura a vybavení	Pořízení unikátní výzkumné infrastruktury, přístrojového a materiálního vybavení, které přispívají k zásadnímu rozvoji VaV institucí.
	Internacionalizace VaV institucí	Realizace mezinárodních výzkumných pobytů, navázání nových zahraničních spoluprací a partnerství, zapojení do mezinárodních dotačních titulů, spoluúčast v mezinárodních výzkumných projektech.
	Kvalita výzkumu	Posílení interdisciplinarity výzkumu, vytvoření mezioborových týmů, orientace na předaplikační výzkum a společenské výzvy např. potravinová bezpečnost, lepší zadržnost vody, odolnost rostlin proti vnějším vlivům, optimalizace produkce odpadů, efektivnější výroba energie atp.
	Zajištění lidských zdrojů	Poskytnutí finančních prostředků pro udržení stávajících pracovníků a pro přivedení nových pracovníků.
	Kvalita lidských zdrojů	Zvýšení kvalifikací výzkumných, administrativních a technických pracovníků, a to prostřednictvím účasti na domácích/ zahraničních stáží a odborných školení.
	Spolupráce s praxí/firmami	Větší důraz na institucionalizaci a zasmluvnění spolupráce, tvorba mezinárodních patentových přihlášek a společných publikací veřejného a soukromého sektoru.
	Kvalita výzkumných vzdělávacích programů	Tvorba a modernizace výzkumně zaměřených studijních programů, vybudování, rozšíření či modernizaci potřebné související infrastruktury.
	Hodnocení kvality a strategické řízení VaV institucí	Zajištění finančních prostředků a související personální kapacity, které umožnily se této problematice nově věnovat nebo rozvíjet již existující aktivity.
	Řízení výzkumu na národní úrovni	Nastavení řízení implementace Národní i Krajských RIS3, sjednocení systému pořizování a zajišťování elektronických informačních zdrojů pro VaV instituce.

Na základě hodnocení lze konstatovat, že OP VVV přispěl prostřednictvím intervencí do terciárního vzdělávání k naplňování všech specifických cílů PO2 i PO1 OP VVV i jejich očekávaných výsledků.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Následující schéma zobrazuje **klíčové výsledky intervencí PO2 OP VVV**:

Klíčové výsledky intervencí PO2 OP VVV

	Kvalitní vzdělávací infrastruktura a vybavení	Pořízení vybavení a rozvoj infrastruktury VŠ - např. bezbariérovost prostor, vylepšení kampusů a učeben, které byly např. nově vybaveny pro potřeby hybridní výuky.
	Internacionalizace VŠ	Zahraniční spolupráce probíhaly v důsledku Covid-19 především virtuálně/online, což ale také mělo své výhody – např. úspory času/financí, možnost účastnit se více aktivit atp.
	Podpora studentů se specifickými potřebami	Rozšíření působnosti a zlepšení dostupnosti vysokoškolských poradenských a asistenčních služeb, zkvalitnění podpůrné infrastruktury s ohledem na přístupnost a otevřenost studentům se SP.
	Kvalita lidských zdrojů	Zvýšení kvalifikací pedagogických i dalších pracovníků VŠ, a to prostřednictvím účasti na vzdělávacích aktivitách a také domácích/zahraničních stáží.
	Spolupráce s praxí/firmami	Rozvoj spolupráce a navyšování nabídky studijních programů zaměřených na praxi a zohledňující potřeby trhu práce.
	Kvalita vzdělávacích programů	Tvorba nových a modernizace studijních programů, a to včetně vybudování, rozšíření či modernizaci potřebné související infrastruktury, rozvoji lidských zdrojů atp.
	Hodnocení kvality a strategické řízení VŠ	Zajištění finančních prostředků a související personální kapacity, které umožnily se této problematice nově věnovat nebo rozvíjet již existující aktivity.

Na základě hodnocení lze konstatovat, že OP VVV přispěl prostřednictvím intervencí do regionálního školství k naplňování všech specifických cílů PO3 OP VVV a jejich očekávaných výsledků. Následující schéma zobrazuje **klíčové výsledky intervencí PO3 OP VVV**:

Spolufinancováno
Evropskou unií

Klíčové výsledky intervencí PO3 OP VVV

	Zajištění lidských zdrojů	Poskytnutí finančních prostředků pro personální podporu, a to např. na školní asistenty, chůvy a částečně také na školní speciální pedagogy, školní psychology a sociální pedagogy.
	Kvalita lidských zdrojů	Rozvoj a zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků formou vzdělávání, zavádění nástrojů individuální podpory pedagogů, stáží, spolupráce atp.
	Spolupráce, sdílení zkušeností a vzájemné učení se pedagogů	Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol/školských zařízení prostřednictvím vzájemných návštěv, profesní rozvoj pedagogů prostřednictvím supervizí/mentoringu/koučinku.
	Kvalitní podmínky pro inkluzivní vzdělávání	Zvýšení kvalifikací pedagogických pracovníků pedagogů pro inkluzivní vzdělávání – např. schopnost přizpůsobit výuku potřebám jednotlivých žáků, schopnost uplatnit kompetence k inkluzivnímu vzdělávání v praxi. Rozvoj pedagogicko-psychologického poradenství a školských poradenských zařízení.
	Podpora zájmového a neformálního vzdělávání	Podpora rozvoje KK žáků i pracovníků v zájmovém a neformálním vzdělávání – např. formou klubů, projektových dnů atp.
	Relevance vzdělávání pro trh práce	Podpora polytechnického vzdělávání a rozvoj kompetencí pedagogů v této oblasti, rozvoj kariérového poradenství, rozvoj spolupráce škol a zaměstnavatelů při vzdělávání.
	Podpora přípravy budoucích a začínajících pedagogů	Rozvoj kompetencí VŠ pedagogů i studentů/budoucích učitelů. Změna studijních programů a přístupu PedF/FVU, inovace systému studentských praxí, nové/aktualizované vzdělávací materiály a studijní opory pro pregraduální přípravu budoucích učitelů.
	Sociální integrace a začleňování romských dětí a žáků do vzdělávání	Podpora rozvoje vzdělávání nejen v sociálně vyloučených lokalitách – např. tvorba strategických dokumentů pro rozvoj vzdělávání, vzdělávání pedagogických pracovníků pro práci s cílovou skupinou, realizace aktivit jako doučování, kroužky, volnočasové aktivity pro tuto cílovou skupinu atp.
	Hodnocení kvality a strategické řízení ve vzdělávání	Vytvoření standardů, metodik a hodnocení všech prvků systému, vytvoření nástroje pro sebehodnocení školy i pokroku na úrovni jednotlivých žáků, zvýšení kompetencí pracovníků veřejné správy, zřizovatelů, ředitelů a pedagogů pro využití monitoringu a hodnocení.

V rámci PO4 bylo podpořeno 37 projektů, které sloužily především k zajištění činnosti ŘO OP VVV a zajištění veškeré činnosti spojené se správou a podporou útvarů v rámci implementační struktury,

Spolufinancováno
Evropskou unií

s materiálním zabezpečením, hrazením nákladů a dalších činností souvisejících s implementací operačního programu.

Multifondovost v rámci jednoho operačního programu je relevantní a vhodná, a to jak pro stávající programové období, tak i nové programové období.

Multifundový OP umožňuje propojovat a řídit intervence do různých oblastí v rámci jednoho OP, který zasáhne celé prostředí výzkumu a vývoje a vzdělávání. Multifundový operační program také umožňuje intervencemi zasáhnout celé vzdělávací prostředí, které je vzájemně provázané, kdy například podpora nižších stupňů vzdělávací soustavy (ZŠ, SŠ) bude mít v budoucnu vliv také na výzkum a vývoj. V rámci provedené metaevaluace předchozích realizovaných evaluací, analýz a studií zachycujících prostředí České republiky v oblasti výzkumu, vývoje a vzdělávání nebyly identifikovány změny, které by ohrožovaly relevanci nastavení multifondovosti. Naopak také z analýz a na ně navazujících národních strategií/politik je zřejmé, že je i do budoucna potřeba zachovat podporu a investice do infrastruktury a zároveň do lidských zdrojů, a to jak v oblasti výzkumu a vývoje, tak i v oblasti vzdělávání.

Podpora více kategorií regionů v rámci jednoho operačního programu je relevantní a vhodná, a to jak pro stávající programové období, tak i nové programové období.

Relevance podpory více kategorií regionů i s ohledem na její zachování v navazujícím programovém období byla potvrzena na základě provedených šetření a nebyly identifikovány změny, které by ohrožovaly relevanci nastavení podpory více kategorií regionů. Naopak také z analýz a na ně navazujících národních strategií/politik je zřejmé, že je i do budoucna potřeba zachovat podporu více/všech kategorií regionů v rámci ČR.

Dařilo se naplňovat cíle vnitřních komplementarit OP VVV a opatření pro zajištění koordinace synergií a komplementarit uvnitř programu lze považovat za efektivní.

Z Přehledu plnění synergií a komplementarit vyplývá, že s ohledem na aktuální stav projektů lze považovat plnění všech aktivit za úspěšné, průběžně se daří naplňovat cíle výzev a systém synergií/komplementarit lze považovat za efektivní. Také ze strany Řídícího orgánu OP VVV nebyly u žádné vnitřní vazby identifikovány problémy ani rizika při řízení vnitřních vazeb. Mechanismus koordinace komplementarit a synergií uvnitř OP VVV byl nastaven a otestován na začátku programového období, a to v souladu s nastavením Jednotného metodického prostředí, relevantních metodických pokynů a současně v souladu s Operačním manuálem ŘO OP VVV.

Projekty OP VVV byly realizovány v souladu s horizontálními principy a různou měrou mohly přispívat také k jejich prohlubování.

Projekty OP VVV byly realizovány v souladu s HP Udržitelný rozvoj a v některých případech mohly přispívat k jeho prohlubování. Příspěvky k plnění HP byly patrné zejména u projektů PO1, které byly zaměřeny na základní výzkum v environmentální oblasti. V PO2 a PO3 k prohlubování HP přispívaly zejména projekty zaměřené na zkvalitňování výuky škol, a to pokud docházelo i ke zkvalitňování výuky zaměřené na environmentální témata. Projekty PO4 byly k HP neutrální.

Projekty OP VVV byly realizovány v souladu s HP Rovné příležitosti a nediskriminace. Projekty PO1 a PO2 dílčím způsobem přispívaly k jeho prohlubování. Projekty PO3 byly cíleně zaměřeny na podporu rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělávání s odbouráváním bariér účasti dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu, čímž významně přispívaly k prohlubování HP. Projekty PO4 byly k HP ve většině případů neutrální.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Projekty OP VVV byly realizovány v souladu s HP Rovné příležitosti mužů a žen. Projekty PO1 a PO2 dílčím způsobem přispívaly k jeho prohlubování. Projekty PO3 neměly ve většině případů aktivity, které by byly přímo zaměřeny na posílení HP. Projekty PO4 byly realizovány v souladu s tímto horizontálním principem, ale k jeho prohlubování výrazněji nepřispívaly.

Celkové řízení programu lze hodnotit pozitivně:

V průběhu OP VVV se podařilo zajistit dostatečné administrativní kapacity dle cyklu operačního programu, a to včetně přípravy navazujícího OP JAK.

Zavedení možnosti využívat home-office je zaměstnanci vnímáno pozitivně a dle vedoucích pracovníků se jedná o významný faktor ovlivňující spokojenost zaměstnanců.

V průběhu realizace OP VVV docházelo ke zlepšování systému sdílení a přenosu informací v rámci ŘO OP VVV, který lze nyní považovat převážně za nastavený a funkční.

OP VVV patří mezi nejznámější OP jak mezi cílovou skupinou, tak mezi širokou veřejností. Zároveň se podařilo zajistit dostatečný počet kvalitních předložených projektových žádostí a realizovaných projektů.

Strategické dokumenty definované v textu OP VVV byly pokryty výzvami OP VVV, které realizovaly aktivity směřující k naplňování cílů těchto dokumentů.

Jedním z hlavní faktorů, který byl identifikován opakovaně napříč Průběžnými zprávami a který negativně ovlivňoval pokrok implementace OP VVV, bylo riziko nenaplnění některých indikátorů výstupu i výsledku PO1-PO4. Toto riziko platí i pro Závěrečnou zprávu, jelikož stále existují indikátory, u kterých hrozí riziko nenaplnění stanovených cílových hodnot

Byly identifikovány cílové hodnoty indikátorů, u kterých existuje riziko jejich nenaplnění či přeplnění.

Žádný z indikátorů nespadá do výkonnostního rámce a není tak ohroženo plnění programu. Nепlnění indikátorů je v některých případech způsobeno také rozpadem na MRR a VRR, když například v jednom regionu dochází k výraznému přeplnění a v druhém k nenaplnění, což je spíše technický problém nastavení rozpadů, než problém související s nenaplněním pokroku OP VVV. ŘO vycházel ze zkušeností z OP VVV, které byly zohledněny například při nastavování těchto rozpadů mezi kategoriemi podpory při přípravě OP JAK.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY